

Flygtningenævnets baggrundsmateriale

Bilagsnr.:	511
Land:	Ukraine
Kilde:	Landinfo
Titel:	Temanotat. Ukraina. Sikkerhetssituasjonen og humanitære forhold i Rivne fylke
Udgivet:	25. juni 2024
Optaget på baggrundsmaterialet:	20. februar 2025

LANDINFO

Utlendingsforvaltningens fagenhet for landinformasjon

Temanotat

Ukraina

Sikkerhetssituasjonen og humanitære forhold i Rivne fylke

25. juni 2024

© Landinfo 2024

Materialet i denne publikasjonen er omfattet av åndsverklovens bestemmelser. Uten særskilt avtale med Landinfo er enhver eksemplarfremstilling og tilgjengeliggjøring bare tillatt i den utstrekning det er hjemlet i lov.

Alle henvendelser om Landinfos rapporter kan rettes til:

Landinfo

Utlendingsforvaltningens fagenhet for landinformasjon

Fredrik Selmers vei 6

Postboks 2098 Vika

0125 Oslo

Tel: 23 30 94 70

E-post: landinfo@landinfo.no

www.landinfo.no

Om Landinfos temanotater

Utlendingsforvaltningens fagenhet for landinformasjon (Landinfo) innhenter og analyserer informasjon om samfunnsforhold og menneskerettigheter i land som Utlendingsdirektoratet (UDI), Utlendingsnemnda (UNE) og Justis- og beredskapsdepartementet har behov for kunnskap om.

Landinfos temanotater er basert på opplysninger fra nøye utvalgte kilder. Opplysningene er behandlet i henhold til [anerkjente kvalitetskriterier for landinformasjon](#) og [Landinfos retningslinjer for kilde- og informasjonsanalyse](#).

Temanotatene bygger på både skriftlig og muntlig kildemateriale. En del av informasjonen som formidles, er innhentet gjennom samtaler med kilder på informasjonsinnhentingstreiser. Landinfo tilstreber bredde i kildetilfanget, og så langt mulig er det innhentet informasjon fra kilder som arbeider uavhengig av hverandre. Alt benyttet kildemateriale er fortløpende referert i temanotatene. Hensyn til enkelte kilders ønske om anonymitet er ivarettatt.

Notatene gir ikke et uttømmende bilde av temaene som undersøkes, men belyser problemstillinger som er relevante for UDIs og UNEs behandling av utlendingssaker.

Landinfo er en faglig uavhengig enhet, og informasjonen som presenteres, kan ikke tas til inntekt for et bestemt syn på hva praksis bør være i utlendingsforvaltningens behandling av søknader. Landinfos temanotater gir heller ikke uttrykk for norske myndigheters syn på de forhold og land som omtales.

About Landinfo's reports

The Norwegian Country of Origin Information Centre, Landinfo, is an independent body within the Norwegian Immigration Authorities. Landinfo provides country of origin information (COI) to the Norwegian Directorate of Immigration (Utlendingsdirektoratet – UDI), the Immigration Appeals Board (Utlendingsnemnda – UNE) and the Norwegian Ministry of Justice and Public Security.

Reports produced by Landinfo are based on information from carefully selected sources. The information is collected and analysed in accordance with [common methodology for processing COI](#) and [Landinfo's internal guidelines on source and information analysis](#).

To ensure balanced reports, efforts are made to obtain information from a wide range of sources. Many of our reports draw on findings and interviews conducted on fact-finding missions. All sources used are referenced. Sources hesitant to provide information to be cited in a public report have retained anonymity.

The reports do not provide exhaustive overviews of topics or themes, but cover aspects relevant for the processing of asylum and residency cases.

Country of Origin Information presented in Landinfo's reports does not contain policy recommendations nor does it reflect official Norwegian views.

Summary

Rivne oblast in the Western part of Ukraine borders to Zhytomyr, Khelmenitskij, Ternopil, Lviv, Volyn and Belarus (Brest and Gomel counties). The security incidents that have occurred here are mainly drone and missile attacks aimed at facilities for energy infrastructure. The drones and missiles have mostly been shot down. Debris from remnants has caused damage, and most often damaged residential buildings and other civilian infrastructure. From January 1 2023 to June 1 2024, there were approximately five such attacks. Areas north in the oblast, towards the border to Belarus, are mined. In total, at least 20 civilian casualties have been registered in Rivne since February 2022.

Approximately 50,000 of internally displaced persons have taken up residence in Rivne oblast. There is often a high proportion of vulnerable persons among the internally displaced, in need of assistance from public authorities. Humanitarian measures have been implemented, such as distribution of food and other necessities, dissemination of information, legal aid and financial assistance.

Sammendrag

Rivne er et fylke vest i Ukraina, og grenser til fylkene Zhytomyr, Khelmenitskij, Ternopil, Lviv, Volyn og Belarus (Brest og Gomel fylker). Sikkerhetshendelsene som har inntruffet, er hovedsakelig drone- og missilangrep rettet mot anlegg for energiinfrastruktur, men har i 2023 og frem til i dag oftest truffet bolighus og annen sivil infrastruktur. Fra 1. januar 2023 til 1. juni 2024 var det omtrent fem slike angrep. Dronene og missilene har stort sett blitt skutt ned. Avfall fra rester har medført skade. Områder nord i fylket, mot grensen til Belarus, er minelagt. Totalt er det registrert minst 20 sivile ofre siden februar 2022.

Omtrent 50 000 internt fordrevne har tatt opphold i fylket. Det er ofte en høy andel sårbare blant dem, med behov for hjelp fra lokale myndigheter. Det er iverksatt humanitære tiltak, som distribusjon av mat og andre behovsartikler, informasjonsformidling, rettshjelp og økonomisk bistand.

Innhold

1 Innledning	6
1.1 Kilder og kildeinformasjon	6
1.2 Geografi og befolkning	7
2 Krigen i Ukraina – bakgrunn	8
2.1 Konflikthistorie	8
2.2 Dagens situasjon	9
2.3 Partene i konflikten	11
2.4 Hvor har de ulike aktørene kontroll	11
3 Sikkerhetshendelser i Rivne fylke	11
3.1 Sikkerhetshendelser og sivile ofre 1. januar 2023–1. juni 2024	11
3.2 Oppsummering av sikkerhetshendelser – omfang og type	12
3.3 Antall drepte og sårede sivile	13
4 Internt fordrevne og returbefolkning	14
5 Humanitære forhold	15
5.1 Offentlige tjenester og sivil infrastruktur	15
5.1.1 Sysselsetting og husholdsøkonomi	16
5.1.2 Tilgang til bolig	17
5.1.3 Tilgang til skole og utdanning	17
5.1.4 Tilgang til helsetjenester	18
5.1.5 Stønadsordninger	18
5.1.6 Digital tilgang til offentlige tjenester og stønadsordninger	19
5.2 Sårbare grupper	19
Referanser	20

1 Innledning

Dette temanotatet omhandler sikkerhet, situasjonen for internt fordrevne og humanitære forhold i Rivne fylke. Det er ett av seks notater om situasjonen i de vestlige fylkene Rivne, Ternopil, Ivano-Frankivsk, Zakarpattja, Lviv og Volyn, basert på bestilling fra Utlendingsdirektoratet.

Første del av notatet gir en kortfattet redegjørelse for krigen i Ukraina og hvordan den har utviklet seg. Deretter omtales sikkerhetssituasjonen i Rivne fylke. Kapitlet om sikkerhetssituasjonen dekker perioden 1. januar 2023 til 1. juni 2024, med søkelys på situasjonen for sivilbefolkningen.

De neste kapitlene omhandler situasjonen for internt fordrevne og humanitære forhold. Her omtales hovedtrekk ved situasjonen i landet generelt, og i Rivne fylke spesielt, der det foreligger særskilt informasjon. Krigen påvirker nært alle sektorer innenfor landets sivile infrastruktur, og det er ikke mulig innenfor rammene av notatet å gi en uttømmende fremstilling. Derfor konsentrerer vi oss om aspekter som tilgang til bolig, arbeid, skolegang og helsetjenester.

I notatet bruker vi begrepet **sivil** om personer som verken er medlem av væpnede grupper eller deltar i stridigheter. Med **sikkerhetshendelser** menes angrep med droner og missiler mot ukrainske mål, trefninger mellom ukrainske og russiske væpnede styrker, udetonerte miner samt drepte og sårede sivile.

1.1 Kilder og kildeinformasjon

Notatet bygger på åpent tilgjengelige kilder. Det finnes svært mye skriftlig informasjon om konflikten i Ukraina i media, forskningsrapporter og rapporter fra internasjonale organisasjoner.

Mye av informasjonen om sikkerhetssituasjonen er basert på nyhetsartikler i ukrainsk og internasjonal media. Man skal være nøye med å vurdere kilder og informasjon fra krigsområder. Situasjonen i Rivne er imidlertid langt mer oversiktlig enn ved frontlinjen og i de østlige fylkene som mye hyppigere rammes av luftangrep og pågående stridshandlinger.

Vi har også kryssjekket rapporteringer i ukrainsk media med andre nyhetskilder og rapporter fra andre typer kilder.

Begge parter i krigen har interesse av å spre mis- og desinformasjon om egen eller den andres status i krigen og/eller antall drepte og sårede. Nyhetskildene som brukes, har sin informasjon direkte fra ukrainske regionale sivile eller militære myndigheter. Vi ser ikke bort fra at ukrainske myndigheter kan overdrive antallet droner og missiler som skytes ned, og/eller minimere skadene de medfører. Det foreligger også lite informasjon om hva slags infrastrukturanlegg som har blitt truffet. Landinfo har likevel valgt å bruke kildeinformasjonen da den gir en

indikasjon på omfanget av hendelser, i mangel av rapporter fra undersøkelseskommisjoner som har verifisert hendelsene med vitner og ofre i ettertid.

Informasjonen om humanitære forhold er blant annet basert på informasjon fra lokale myndigheter i Rivne. Videre viser vi til tall og funn presentert i *Third Ukraine Rapid Damage and Needs Assessment*, om perioden fra februar 2022 til utløpet av desember 2023. Rapporten er utarbeidet av Verdensbanken, ukrainske myndigheter, EU og FN, i samarbeid med internasjonale og lokale aktører (WB et al. 2024). I like stor grad benyttes informasjon fra Danish Refugee Council. DRC har permanent vært til stede i Ukraina siden 2014, og har siden februar 2022 ytterligere utvidet arbeidet i landet. Informasjon om internt fordrevne baserer seg ellers på rapportering fra International Organization for Migration (IOM), som siden 2014 permanent har vært til stede i landet.

Det foreligger begrenset kildemateriale som særskilt beskriver den humanitære situasjonen i Rivne fylke. Tilgjengelig rapportering dreier seg hovedsakelig om oversikter som omtaler trender og behov i hele den vestlige regionen. Det er uansett rimelig å anta at den humanitære situasjonen og situasjonen for internt fordrevne i Rivne, ikke skiller seg vesentlig fra mer detaljerte beskrivelser i for eksempel rapporter om nabofylkene Volyn og Lviv (se Landinfo 2024b, c).

Situasjonen, som antall internt fordrevne og til- og fraflytting mellom fylker, følger konfliktutviklingen for øvrig. Derfor må de eksakte tallene ses som estimater og indikasjoner. Flere av kildene uttrykker tilsvarende forbehold.

1.2 Geografi og befolkning

Før fullskalainvasjonen i februar 2022 hadde Ukraina 43 millioner innbyggere, og er etter Russland det nest største landet i Europa i areal.

Ukraina er delt inn i 24 fylker (oblaster), en autonom republikk (Krym) og to byer med fylkesstatus: Kyiv og Sevastopol (CIA u.å.). Hovedstaden er Kyiv, som før invasjonen hadde ca. tre millioner innbyggere. De mest folkerike fylkene er Donetsk, Dnipropetrovsk, Kyiv by, Kharkiv, Lviv, Odesa, Luhansk, Krym, Zaporizjzja og Vinnytsia (PopulationU u.å.).

Rivne er et fylke vest i Ukraina, og grenser til fylkene Zhytomyr i øst, Khelmenitskij i sør-øst, Ternopil i sør, Lviv i sør-vest, Volyn i vest og Belarus (Brest og Gomel fylker) i nord.

Per 1. januar 2022 var det 1 141 800 innbyggere i fylket (Minfin 2022). Administrasjonssenteret og største by er Rivne, med 244 000 innbyggere før fullskalainvasjonen. 97 prosent av befolkningen snakket ukrainsk som førstespråk i 2021 (Translators without borders u.å.). Rivne er et sentralt punkt på transportåren mellom Kyiv og Lviv (COAR 2023).

Kilde: ECHO (2014)

Mesteparten av befolkningen bor i rurale områder, og jordbruk utgjør en stor del av økonomien. En viktig arbeidsgiver er kjemikaliefabrikken Rivne-Azot. Fylket har dessuten store forekomster av rav og basalt (COAR 2023).

2 Krigen i Ukraina – bakgrunn

2.1 Konfliktshistorie

Siden selvstendigheten i 1991 har det vært mange politiske og økonomiske kriser og uro i Ukraina. Landet har vekslet mellom å søke seg mot Europa og vesten, og mot Russland, alt etter politisk ledelse i landet.

Den væpnede konflikten i Øst-Ukraina har vart siden våren 2014. Den prorussiske presidenten Viktor Janukovitsj ble avsatt 2014, etter protester fordi han avslo å inngå tilknytningsavtale med EU, men heller snudde seg mot Russland. Det var også protester mot økende korrupsjon og et mer autoritært styre.

Kort tid etter Janukovitsj' avgang annekterte Russland Krym i mars 2014. Inspirert av hendelsene på Krym, gjorde prorussiske separatister opprør øst i Ukraina i april 2014. Det utviklet seg til krig i fylkene Donetsk og Luhansk (Donbass). Separatister erklærte opprettelsen av DPR (Donetsk People's Republic) og LPR (Luhansk People's Republic) våren 2014 (Havlik, Kochnev & Pindyuk 2020). Separatistene okkuperte 30 prosent av Donetsk og Luhansk fylker. Strids-handlingene foregikk langs frontlinjen i Donetsk og Luhansk, og frem til 2022 var rundt 14 000 mennesker drept, hvorav 3000 sivile (Landinfo 2020b, s. 11-12).

Den 24. februar 2022 angrep Russland Ukraina fra tre sider: nord, sør og øst. Russiske styrker møtte stor motstand fra det ukrainske forsvaret. Den første måneden klarte russiske styrker å ta store deler av Kherson fylke, større deler av Donetsk fylke enn de hadde fra før (inkludert Mariupol), større deler av Luhansk enn det de hadde før, store deler av Kharkiv fylke, forsteder nord for Kyiv og Tsjernihiv og Sumy fylker.

De russiske styrkene fikk problemer med å holde posisjoner rundt og nord for Kyiv, trakk seg ut av disse områdene i april og konsentrerte styrkene i øst og sør (Center for Preventive Action 2024). Sommeren 2022 gjennomførte det russiske forsvaret en offensiv i Donbass og tok det meste av Luhansk fylke (Ponomarenko 2022). Per august 2022 hadde russerne tatt 20 prosent av ukrainsk territorium.

Høsten 2022 gjenerobret ukrainske styrker hele Kharkiv fylke og Kherson by. Russland erobret byen Bakhmut i Donetsk fylke våren 2023 etter en lengre offensiv der, med store tap på begge sider (Center for Preventive Action 2024). Sommeren 2023 startet det ukrainske forsvaret en lenge varslet offensiv i øst (Donetsk fylke) og sør (Zaporizjzja og Kherson fylker). Offensiven feilet, og i oktober gikk russiske styrker til angrep på byen Avdjivka (en forstad til Donetsk by) i Donetsk fylke. Russland klarte å ta byen i februar 2024, med store tap av militært utstyr og personell (Boyle 2023). I mai startet russiske styrker en offensiv nord for byen Kharkiv, i grenseområdene mot Russland (Barros 2024).

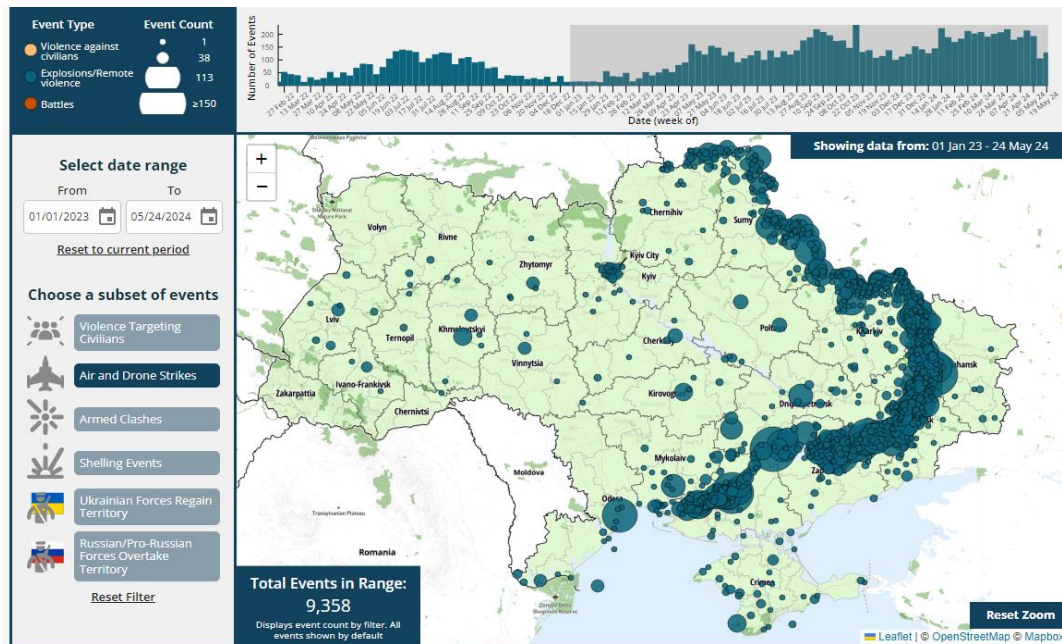
2.2 Dagens situasjon

Dagens stridshandlinger foregår i all hovedsak langs den over 100 mil lange frontlinjen som går fra grensen mot Russland i nord-øst, langs grensen mellom Luhansk og Kharkiv fylker, gjennom Donetsk og Zaporizjzja fylker og langs Dnipro i Kherson fylke ned til Svartehavet (se kartet i fotnote¹) (ISW u.å.). Det er Russland som i dag har det militære overtaket de fleste stedene ved fronten og har intensivert angrepene sine (Kofman & Danforth 2024), selv om dette er noe de ikke har klart å utnytte til det fulle. Med unntak av erobringen av Bakhmut og Avdjivka, har det vært liten territoriell fremgang for noen av partene siden november 2022 (O'Hanlon, Stelzenmüller & Wessel 2024).

Russland retter jevnlig luftangrep med missiler og droner mot byer i hele Ukraina. Vinteren og våren 2024 har energiinfrastruktur over hele landet på nytt blitt svært hardt rammet, med varslede strømbrudd over hele landet (Novikov 2024). Ukrainas evne til å skyte ned innkommende droner og missiler har vært betydelig redusert, som følge av mangel på ammunisjon til luftvern og økende bruk av ballistiske missiler fra russisk side (McDonald m. fl., som sitert i Kyiv Post 2024). Angrepene inntreffer ofte flere ganger i uka, og antall sivile ofre varierer.

¹ Interactive Map: Russia's Invasion of Ukraine:
<https://storymaps.arcgis.com/stories/36a7f6a6f5a9448496de641cf64bd375> (ISW u.å.).

Angrepene i vest skjer betydelig sjeldnere enn i øst og i Kyiv. Se kartet under fra ACLED² over luft- og droneangrep i perioden 1. januar 2023–24. mai 2024.

Kilde: ACLED (u.å.).

FNs høykommissær for menneskerettigheter (OHCHR) rapporterte i mai 2024 om rundt 33 000 sivile ofre siden februar 2022.³ 11 000 er drept og nær 22 000 skadet. FN påpeker at det er store mørketall, særlig fra våren 2022 da et stort antall sivile skal ha blitt drept i områder som i dag er russisk kontrollert. De fleste drepes/skades av eksplosiver (droner, raketter og missiler) i ukrainsk myndighetskontrollerte deler av landet med nærhet til frontlinjen (OHCHR 2024b). Kartet under viser antall drepte og sårede sivile som følge av droner og missiler i de ukrainske fylkene siden februar 2022. Det er registrert drepte og sårede i 22 av 24 fylker (OHCHR 2024a).

² ACLED samler inn og undersøker informasjon fra utvalgte lokale, nasjonale og internasjonale kilder, inkludert media, kritisk gjennomgåtte kontoer i sosiale medier, myndigheter, NGO-er og partnerorganisasjoner (ACLED 2023). ACLEDs tall er ikke nødvendigvis presise, men gir et bilde på voldens spredning og omfang over tid.

³ Dette er det totale antallet drepte og sårede sivile siden 24. februar 2022.

Kilde: (OHCHR 2024a)

2.3 Partene i konflikten

Den pågående krigen er en konflikt mellom to statlige aktører: Russland og Ukraina. De to separatistkontrollerte folkerepublikkene DNR og LNR, en hoved-aktør i krigen mellom 2014 og 2022, ble annektert av Russland i september 2022. De militære styrkene underlagt DNR og LNR, er nå formelt en del av de russiske væpnede styrkene, og borgere i de russiskokkuperte områdene er underlagt russisk verneplikt (Udlændingestyrelsen 2022, s. 35; HRW 2023).

2.4 Hvor har de ulike aktørene kontroll

I tillegg til Krym har Russland i dag kontroll over rundt 18 prosent av ukrainsk territorium (Center for Preventive Action 2024).

Russland okkuperer omtrent hele Luhansk fylke, rundt halvparten av Donetsk fylke, og rundt to tredjedeler av Zaporizhzhia og Kherson fylker. Kart i vedlagte artikkel fra Financial Times (2024) gir god oversikt over de russiskokkuperte områdene.⁴ Områdene for øvrig er per i dag kontrollert av ukrainske myndigheter.

3 Sikkerhetshendelser i Rivne fylke

3.1 Sikkerhetshendelser og sivile ofre 1. januar 2023–1. juni 2024

Siden sommeren 2022 har alt av bakkekamper mellom russiske og ukrainske militære styrker foregått langs frontlinjen som strekker seg godt over 100 mil fra nord til sør, øst og sør i landet. Vinterhalvåret 2022/23 og 2023/24 rettet derimot

⁴ <https://www.ft.com/content/4351d5b0-0888-4b47-9368-6bc4dfbccbf5> (Financial Times 2024).

det russiske forsvaret luftangrep med droner og missiler mot større deler av landet enn der kampene foregår, også mot vestlige deler, først og fremst mot Lviv fylke. Selv om vestlige fylker har blitt påført betydelig mindre ødeleggelser enn fylkene i øst og i sør, har også de blitt utsatt for angrep. Det er hovedsakelig kritisk infrastruktur som har blitt rammet, og angrepene har rammet Lviv fylke hyppigst. Rivne fylke har imidlertid blitt utsatt for angrep en rekke ganger siden februar 2022, noe som har påvirket tilgangen til strøm, varme og vann i utstrakt grad (COAR 2023). Dette kan delvis forklares med at fylket ligger grenser til Belarus, og at Russland har fått tillatelse til å bruke deres territorium for å sende droner og missiler (Rivne Media 2022).

Troppebevegelser i Belarus har videre ført til at befolkningen i Rivne er bekymret for en mulig ny invasjon fra nord. Det bygges for tiden forsvarslinjer i nord (fortifications), og områder minelegges for å kunne stå imot mulige angrep fra Belarus (The New Voice of Ukraine 2024; COAR 2023; Balachuk 2023).

Det interaktive kartet Air Raid Alert Map of Ukraine gir en oversikt over antall flyalarmer i de ulike fylkene i Ukraina. Per 1. juni 2024 hadde flyalarmen gått 320 ganger i Rivne fylke siden 1. januar 2023 (Alerts in Ukraine 2024). Under følger en liste over luftangrep, dvs. drone- og missilangrep, på Rivne fylke 1. januar 2023–1. juni 2024, basert på ukrainske nyhetskilder:

- **6. august 2023:** Drone- og missilangrep. Luftvern skjøt ned det meste, og seks bolighus skal ha blitt skadet. Ingen rapporter om drepte eller sårede sivile (Lapikotska 2023).
- **10. august 2023:** Droneangrep. Et oljedepot ble truffet. Ingen rapporter om drepte eller sårede sivile (Fenbert 2023).
- **21. september 2023:** Missilangrep. Et anlegg for energiinfrastruktur ble truffet, over 30 boliger skadet. Ingen rapporter om drepte eller sårede sivile (Klymchuk & Siruk 2023; Rivne Regional State Administration 2023).
- **31. mars 2024:** Nedfall fra et nedskutt missil medførte skade på en strømmast. Ingen rapporter om drepte eller sårede sivile (Slovo i Dilo 2024).
- **29. mai 2024:** Ukrainsk luftvern skjøt ned droner. Nedfall fra droner førte til strømbrudd som følge av at et kraftanlegg ble skadet. Ingen rapporter om drepte eller sårede sivile (Court 2024).

3.2 Oppsummering av sikkerhetshendelser – omfang og type

Listen viser fem drone- og missilangrep mot eller over Rivne fylke siden starten av 2023. Tallet avhenger av hvordan man teller hendelser. Vi har talt antall dager fylket har blitt angrepet. Det bør bemerkes at Rivne var utsatt for flere angrep i løpet av 2022, særlig i månedene etter fullskalainvasjonen, da Russland angrep Ukraina blant annet fra Belarus, hvilket rammet Rivne hardt.

Den ukrainske Helsingforskomiteen har i samarbeid med andre ukrainske menneskerettsorganisasjoner som Kharkiv Human Rights Group og Center for Civil Liberties (T4P) kartlagt og laget en database over angrep og overgrep i ukrainske fylker siden starten av fullskalainvasjonen. Ifølge databasen ble Rivne fylke utsatt for bombardering og beskytning 181 ganger fra februar 2022 til 21. juni 2024 (T4P 2024b).

Til sammenligning viser tall fra databasen at fylker som ligger betydelig nærmere frontlinjen og grensen til Russland, som Sumy og Dnipropetrovsk, ble utsatt for bombardering og beskytning henholdsvis 2800 og 3100 ganger (T4P 2024d, c)

Som i andre deler av landet, inntreffer luftangrepene om natten eller tidlig om morgenen. Også i Rivne har ukrainsk luftvern skutt ned mesteparten av dronene og missilene. Nedfall fra nedskyting har imidlertid ført til skade på energi-infrastruktur og bolighus.

T4P har laget en oversikt over hvilke mål som er truffet siden 22. februar 2022. Selv om energiinfrastruktur har vært et mål også i Rivne, er det bolighus som har blitt truffet flest ganger (109), etterfulgt av butikker, senter og forretningsbygg (26) og dernest gjenstander for «life support infrastructure» (15) og transportmidler (10) (T4P 2024b). Energiinfrastruktur ble rammet av flere angrep høsten 2022, der tilgang til strøm, varme og vann ble påvirket (COAR 2023).

Omkring 30 prosent av Ukrainas territorium er dekket av miner, først og fremst områdene i øst og nord, som har vært okkupert av russerne og gjenstand for de mest langvarige kamphandlingene. Mange miner ligger også igjen fra krigen øst i landet fra 2014 til 2022. Problemet er størst i fylkene Kharkiv, Kherson og Mykolaiv, der Ukraina har tatt tilbake kontrollen fra russerne. Også Chernihiv, Donetsk, Kyiv, Sumy og Zaporizjzja er rammet, i motsetning til fylkene i vest i landet, ifølge ACAPS (2024a, s. 3). Områder mot grensen til Belarus er belagt med miner, hvilket har medført flere ulykker (COAR 2023). I mai 2023 omkom én person og én ble såret da en traktor kjørte på en mine nord i fylket (Ukrinform 2023a). I april 2024 ble tre personer såret da en annen traktor kjørte på en mine (Hodunova 2024).

3.3 Antall drepte og sårede sivile

Det verserer ulike tall på antall drepte og sårede sivile som følge av krigen. FNs Høykommissær for menneskerettigheter (OHCHR) har vært til stede i Ukraina siden konflikten startet i 2014, og har lang erfaring med å kartlegge menneskerettsovergrep og sivile ofre. Som det fremgår av kartet over drepte og sårede sivile per fylke i kapittel 2.2, ble det registrert fire drepte og 15 sårede sivile i Rivne fylke 24. februar 2022–22. februar 2024 som følge av drone- og missilangrep (OHCHR 2024a).

I henhold til databasen til T4P (2024a) ble fire sivile drept og 12 såret fra 24. februar 2022 til 21. juni 2024. T4P påpeker at tallene ikke nødvendigvis er uttømmende. Vi kjenner ikke til hvordan T4P har samlet inn tallene.

Action on Armed Violence (AOAV) registrerer og etterforsker vold mot sivile i ulike land. Deres tjeneste Explosive Violence Monitor registrerer blant annet sivile ofre i Ukraina som følge av eksplosive våpen. De har fordelt tallene på fylker, og registrerte 53 sivile ofre 24. februar 2022–28. mai 2024 (AOAV 2024). Oversiktene over sivile ofre oppgir ikke tall for 2023 isolert, men fra februar 2022.

4 Internt fordrevne og returbefolkning

IOM (2024c, s. 1) anslår at det pr. mars 2024 var rundt 3,6 millioner de facto internt fordrevne i Ukraina. Den første bølgen kom i mars 2014, i forkant av folkeavstemningen om hvorvidt Krym skulle bli en del av den russiske føderasjonen. En langt større bølge fulgte våren og forsommeren 2014, forårsaket av krigshandlingene i fylkene Donetsk og Luhansk, helt øst i landet.

Russlands fullskalainvasjon i februar 2022 satte i gang den tredje bølgen. Antallet registrerte internt fordrevne på rundt 1,4 millioner i 2020 (IOM 2020), steg til 6,9 millioner i 2022 (IOM 2022, s. 1), og estimeres i dag til 3,6 millioner. I tillegg har en stor andel returnert etter opphold utenfor eller innad i landet. Den såkalte returbefolkningen teller litt over 4,7 millioner (IOM 2024c, s. 2).

Et betydelig antall av de internt fordrevne har tatt opphold i de vestligste fylkene av Ukraina, med de høyeste andelene i Lviv og Zakarpattja. Den vestlige regionens fylker er ellers preget av å være transittfylker for personer med intensjon om å reise ut av Ukraina.

IOMs undersøkelser viser at flertallet av internt fordrevne er kvinner (59 prosent). De fleste er i arbeidsdyktig alder (54 prosent), en fjerdedel (27 prosent) er barn, mens en betydelig andel (19 prosent) er 60 år eller eldre (IOM 2024c).

Per utløpet av mars 2024 var like under 50 000 personer registrert som internt fordrevne i Rivne (IOM 2024a, s. 1).⁵ Antallet er sannsynligvis betydelig høyere, siden mange ikke registrerer seg – lokale myndigheter estimerte i januar 2024 at siden fullskalainvasjonen i februar 2022, har om lag 90 000 internt fordrevne hatt

⁵ Siden fullskalainvasjonen har IOM samlet inn data om internt fordrevne, hjemvendte (returbefolkning) samt befolkningen som ikke har flyttet. De russiskokkuperte områdene og Krym dekkes ikke. Dataene baseres på kvartalsvise nasjonale undersøkelser, og egner seg således også til sammenligning over tid. Den siste rapporten som foreligger, er basert på tall og funn fra slutten av mars 2023. For mer informasjon om metodikken, se IOM 2024a, s. 1.

opphold i fylket (Danylyshyna 2024). Anslag på returbefolkningen til Rivne teller 42 000 personer (IOM 2024b, s. 11).

Vi viser for øvrig til Landinfos temanotat om internt fordrevne i Ukraina fra 2020, som i større detalj beskriver generelle utfordringer internt fordrevne står overfor. Notatet bygger på intervjuer med primærkilder i Kyiv og Kharkiv, som vi møtte under en informasjonsinnhentingsreise høsten 2019 (Landinfo 2020a).

5 Humanitære forhold

Krigen har hatt store konsekvenser for sivilbefolkningen. Regelmessige og pågående angrep på infrastruktur rammer også områder utenfor det østlige Ukraina. Mange fylker har samtidig en utfordrende oppgave med å huse de til sammen millioner av internt fordrevne.

Enkelte sektorer har vært særlig utsatt for ødeleggelser. De mest omfattende skadene er påført landets boligmasse og infrastruktur (om lag ti prosent av boligmassen regnes som skadet eller ødelagt).⁶ Derneft følger ødeleggelser på sektorer som vei- og transportnett, industri, samt energi- og jordbrukssektor. Skadeomfanget er størst i fylkene Donetsk, Kharkiv, Luhansk, Zaporizjzja og Kherson, som ligger nærmest frontlinjen (WB et al. 2024, s. 15, figur 2).

Målrettede angrep på energiinfrastruktur har siden 2022 tidvis ført til mangel på gass, elektrisitet og vannforsyning, noe som også rammer innbyggere i det vestlige Ukraina, herunder Rivne (se blant annet COAR Global 2023, s. 1).

5.1 Offentlige tjenester og sivil infrastruktur

Tilstrømningen av internt fordrevne har medført press på boligmarkedet, og lokale myndigheter i Rivne har omdisponert boligmasse for å tilrettelegge for midlertidige sheltere og kollektivsentre. Lokale myndigheter opplyser at det er opprettet 52 kollektivsentre i fylket, som per i dag huser omtrent 2000 internt fordrevne. Sentrene er i all hovedsak drevet av lokale myndigheter. Som i de andre vestlige fylkene, bor mange internt fordrevne hos familie og venner eller i leid bolig (Rivne Regional State Administration 2024).

Lokale myndigheter, lokale og internasjonale organisasjoner, NGO-er og frivillige har sammen bidratt med humanitær hjelp. Det er opprettet et IDP Council, som bistår internt fordrevne med blant annet å finne arbeid og bolig, og et koordineringsråd for internt fordrevne (Stabilization Support Services 2023). En

⁶ Ifølge myndighetenes definisjon omfatter sektoren «housing and utilities» boliger, sentralvarme, energieffektivisering, kommunale tjenester, avfallshåndtering, vann- og sanitærtjenester (WB et al. 2024, s. 18, fotnote 15).

lang rekke frivillige og humanitære organisasjoner deltar i bistandsarbeidet (COAR Global 2023, s. 4; SE "Reintegration and Recovery" 2024).

Økningen i etterspørsel etter offentlige tjenester i de vestlige fylkene – fra helse-tjenester, boligassistanse, behov for informasjon og tilgang til dokumentasjon – skyldes i stor grad tilstrømningen av internt fordrevne. De humanitære tiltakene omfatter blant annet distribusjon av mat og andre behovsartikler, informasjonsformidling, rettshjelp og økonomisk bistand. Ofte omfatter gruppen internt fordrevne en høy andel sårbare personer, med stort behov for bistand.

Internt fordrevne har rapportert om problemer med integrering i lokalsamfunn, og ulike former for diskriminering og trakassering. Det er også rapportert om konflikter som følge av språkforskjeller og bruk av russisk i de vestlige vertsfylkene (United Voices in Action 2023, s. 14-21).

Generelt rapporterer ofte internt fordrevne om problemer med tilgang til ulike offentlige tjenester. Mange er bekymret for tilstanden på bolig og ulike forsyningstjenester, som vann og strøm. Videre rapporteres om økonomiske vansker blant internt fordrevne, og barrierer for å motta rett helsehjelp (les mer om dette i kapitlene nedenfor) (United Voices in Action 2023, s. 31).

Særskilte stønadsordninger for internt fordrevne omtales nærmere i 5.1.6.

5.1.1 Sysselsetting og husholdøkonomi

Nasjonale undersøkelser fra september 2023 viste at nesten halvparten av dem som var sysselsatt før krigen, hadde fortsatt i sine vanlige jobber, om lag 15 prosent jobbet delvis eller eksternt fra den fysiske arbeidsplassen (som på hjemmekontor), mens 15 prosent hadde funnet nye jobber (WB et al. 2024, s. 98; Rating Group 2023).

På landsbasis var drøyt ti prosent arbeidsledige i februar 2024, omtrent en halvering fra 2023 (Statista 2024).

Mange internt fordrevne oppgir ansvar for barnepass som hovedgrunn til arbeidsledighet. Flere oppgir også mangel på jobber, eller at egen kompetanse ikke møter behovene på arbeidsmarkedet. Internt fordrevne i de vestlige fylkene har også rapportert om motvilje blant arbeidsgivere til å ansette dem, i hovedsak grunnet usikkerhet på om de vil bli værende eller returnere til opphavssted. Manglende språkkunnskaper kan også være en medvirkende faktor til vansker med å komme seg inn på arbeidsmarkedet (DRC 2023, s. 14, 25; se også Ukrinform 2023b).

Landinfo har ikke kunnet gjenfinne eksakte arbeidsledighetstall blant internt fordrevne i Rivne fylke. Det å bli sysselsatt og få tilgang til det lokale arbeidsmarkedet, føres imidlertid generelt som en prioritet blant denne gruppen på tvers

av oppholdssted. En må kunne anta at utfordringene med å skaffe inntektsgivende arbeid for internt fordrevne i Rivne, ikke skiller seg vesentlig fra i de øvrige vestlige fylkene (se blant annet Landinfo 2024b, s. 19).

Verdensbankens undersøkelser (WB et al. 2024, s. 98) viser at ca. ti prosent av husholdningene på landsbasis oppga å ha gått tom for mat, og nesten 30 prosent at de hadde spist mindre variert mat grunnet pengemangel på et tidspunkt i løpet av en 30-dagers periode. Samtidig oppga ca. 15 prosent at de måtte låne penger for å dekke grunnleggende behov, mens ytterligere 12 prosent ikke klarte å betale regninger (for offentlige tjenester som strøm, vann etc.).

Omtrent halvparten av ikke-fordrevne hushold oppgir å leve på minstelønn (6700 UAH (1955 NOK), jf. Ukrainas statsbudsjett 2023). Svært mange, både ikke-fordrevne og internt fordrevne, opplyser at de etter hvert har brukt opp sparepengene (IOM 2023b, s. 23). Internt fordrevne kan motta bolig- og kontantstøtte (såkalte cash assistance schemes) (se kapittel 5.1.6).

Over 60 prosent av de internt fordrevne oppgir at den månedlige kontantstøtten til internt fordrevne, er deres hovedinntekt. En fjerdedel er avhengige av sosialstønad, en tredjedel av pensjonsutbetaling (IOM 2023a, s. 3, 15).

Behov for økonomisk støtte (cash assistance) rapporteres blant både internt fordrevne (53 prosent) og ikke-fordrevne (36 prosent) (IOM 2023a, s. 3, 20).

5.1.2 Tilgang til bolig

Det er primært internt fordrevne som melder om vansker med tilgang på bolig. Blant dem som leier bolig på det private markedet, er det svært mange som har muntlige leieavtaler i stedet for formelle leiekontrakter. Mange er derfor bekymret for å miste boligen (DRC 2024b).

Lokale myndigheter og ulike humanitære organisasjoner bistår internt fordrevne med å finne bolig. Mange bor kun midlertidig i kollektivsentre eller hos bekjente inntil de selv finner egne bosted. Flere boligprosjekter er iverksatt, med formål å skape flere leiligheter for internt fordrevne (COAR Global 2023, s. 3).

Kilder påpeker at det er en høyere andel sårbare grupper blant beboere i kollektivsentre, enn blant dem som bosetter seg privat. Det er flere pensjonister, kronisk syke og uføre i kollektivsentrene (IOM 2023c, s. 1-2).

5.1.3 Tilgang til skole og utdanning

På landsbasis er det estimert at nesten 15 prosent av skoleinfrastruktur ble skadet eller ødelagt i perioden fra februar 2022 til desember 2023. Barn og unge, fra laveste til høyeste utdanningstrinn, har blitt rammet av ødelagte eller manglende

utdanningsfasiliteter, og har blitt undervist i bomberom. Digital undervisning er utbredt der forholdene ikke legger til rette for annet (WB et al. 2024, s. 87-89).

I en undersøkelse blant internt fordrevne i Rivnes nabofylker Lviv og Ternopil, svarer respondenter at de største behovene blant internt fordrevne barn omfatter tilgang på skoleutstyr og internett, psykologisk støtte, integreringsbistand og tilrettelegging for russiskspråklige (United Voices in Action 2023, s. 33). Tilsvarende undersøkelser foreligger ikke for Rivne, men det er nærliggende å anta at barn og unge i fylket har lignende behov.

5.1.4 Tilgang til helsetjenester

På landsbasis oppgir mange internt fordrevne mangelfull tilgang til helsetjenester. Dette forklares med at det enten ikke finnes tilgjengelig helsefasilitet eller spesialisthelsetjeneste på bostedet, eller at transportkostnader og avstand til behandlingssted, eventuelt kostnader for behandling, forhindrer tilgang (DRC 2023, s. 21). Sosialhjelp og bistand til å ivareta barn, eldre og uføre, er også et oppgitt behov blant respondenter i de øvrige vestlige fylkene (se blant annet Landinfo 2024b, c, a).

5.1.5 Stønadsordninger ⁷

Dårlig økonomi er en av de mest utbredte utfordringene blant både ikke-fordrevne og internt fordrevne. Offentlige ytelser i form av pensjon og trygd er for mange ikke tilstrekkelig, særskilt for arbeidsledige. Over halvparten av internt fordrevne rapporterer behov for ytterligere kontantstønad, boligstønad eller sosialhjelp (IOM 2023a, s. 15).

Registrerte internt fordrevne kan motta boligstøtte (direkte fra det statlige budsjettet). Personer med nedsatt funksjonsevne og barn under 18 år mottar 3000 UAH (875 NOK) månedlig, mens voksne får 2000 UAH (583 NOK) per person. Kilder påpeker at støtten ikke er tilstrekkelig til å dekke vesentlige behov (WB et al. 2024, s. 61). Man kan søke om støtte gjennom Dija (se kapittel 5.1.6) eller hos lokale myndigheter (eDopomoga u.å.).⁸

Stønad fra det internasjonale samfunn

Utover den begrensede pengestøtten ukrainske myndigheter gir til internt fordrevne (i tillegg til sedvanlige pensjonsutbetalinger, sosialstønader etc.), har det

⁷ I artikkelen *Electricity, water, gas and minimum wage: how prices and payments will change in 2024* (Visit Ukraine Today 2024) oppgis blant annet dagens satser for pensjon, minstelønn, barne-trygd og ulike andre offentlige ytelser.

⁸ Se notis fra Department of Social Protection (Lviv Regional Military Administration 2024) om kategoriene som er omfattet av ordningen per mars 2024. Tilsvarende ordninger gjør seg gjeldende for Ternopil.

vært store overføringer fra det internasjonale samfunnet til sivilbefolkningen. Mange koordineringsmekanismer er etablert, som Ukraine Cash Working Group⁹ og Multi-Donor Coordination Platform for Ukraine (les mer om ulike koordinerte tiltak i blant annet WB et al. 2024, s. 24-28; Rudnicki et al. 2023).

UNICEF, UNHCR, Verdens matvareprogram (WFP) og IOM er blant organisasjonene som, i samarbeid med ukrainske myndigheter, deltar i bistandsarbeidet. Nødhjelp og humanitær assistanse retter seg ikke kun mot internt fordrevne, men også mot andre sårbare grupper. Mye av bistanden har vært gitt i form av kontantstøtte, mat og medisiner (OCHA 2024; Rudnicki et al. 2023).

5.1.6 Digital tilgang til offentlige tjenester og stønadsordninger

Ukrainere har i løpet av de siste få årene i økende grad kunnet benytte seg av elektroniske tjenester, for å få tilgang på offentlige stønader og digitale dokumenter. Digitale løsninger omfatter Dija (se nedenfor) og pensjonsfondets digitale plattform. Disse tjenestene erstatter tidligere, mer byråkratiske søknadsprosedyrer og behov for fysisk oppmøte ved offentlige kontorer i inn- og utland (WB et al. 2024, s. 100; Landinfo 2024d, kapittel 8).

Gjennom Dija, i bruk siden 2020, kan man søke om blant annet stønad ved fødsel og adopsjon, ytelser som dekker ulike helsetilstander og funksjonsnedsettelse, ytelser til enslige foreldre og stønadsordninger for internt fordrevne. Tjenesten er beskrevet i Landinfos notat om ukrainske ID-dokumenter (2024, kapittel 8).

I *Third Ukraine Rapid Damage and Needs Assessment* opplyses det at ukrainske myndigheter i løpet av 2024 vil lansere ytterligere ti sosialstøndsprogrammer i Dija, relatert til behov i krigstid (WB et al. 2024, s. 100).

5.2 Sårbare grupper

Enkelte grupper anses som spesielt sårbare og har størst utfordringer med tilgang til offentlige tjenester. DRC trekker frem eldre og uføre, personer med alvorlige sykdommer, lavinntektsfamilier, arbeidsledige, enslige forsørgere og familie-medlemmer av forsvunne personer, falne eller aktive soldater (DRC 2024a, s. 33-36, tabell 5). Gruppene som anses som særskilt sårbare, både blant internt fordrevne og øvrig befolkning, er sammenfallende uavhengig av bosted. Derfor viser vi til den kortfattede redegjørelsen om sårbarhet blant eldre, uføre og barn i temanotatet av 11. april (Landinfo 2024b). Vi legger til grunn at forholdene blant internt fordrevne i Rivne ikke er vesentlig annerledes enn i nabofylket Lviv.

⁹ Ukraine Cash Working Group (CWG) ble introdusert i 2014 og fullt etablert i 2016. Arbeidsgruppen ledes av ACTED og OCHA, og fokuserer på koordinering av kontantstøtte (Multi-Purpose Cash Assistance) som del av den humanitære bistanden (OCHA 2022).

Referanser

Skriftlige kilder

- ACLED, dvs. The Armed Conflict Location & Event Data Project (2023, mars). *Quick Guide to ACLED Data*. [s.l.]: ACLED. Tilgjengelig fra <https://acleddata.com/resources/quick-guide-to-acled-data/#s10> [lastet ned 13. november 2023].
- ACLED, dvs. The Armed Conflict Location & Event Data Project (u.å.). *Ukraine Conflict Monitor*. [s.l.]: ACLED. Tilgjengelig fra <https://acleddata.com/ukraine-conflict-monitor/> [lastet ned 31. oktober 2023].
- Alerts in Ukraine (2024, 22. mars). *Air Raid Alert Map of Ukraine by region January 2023 to March 2024*. Tilgjengelig fra <https://alerts.in.ua/en> [lastet ned 22. mars 2024].
- AOAV, dvs. Action on Armed Violence (2024, 12. april). *Ukraine: AOAV explosive violence data on harm to civilians*. London: AOAV. Tilgjengelig fra <https://aoav.org.uk/2024/ukraine-casualty-monitor/> [lastet ned 16. april 2024].
- Balachuk, Iryna (2023, 11. august). More checkpoints and thousands of mines planted on border of Rivne Oblast and Belarus – Ukraine's Joint Forces Commander. *Ukrainska Pravda*. Tilgjengelig fra <https://www.pravda.com.ua/eng/news/2023/08/11/7415162/> [lastet ned 21. juni 2024].
- Barros, G. (2024, 13. mai). *Putin's safe space: Defeating Russia's Kharkiv operation requires eliminating Russia's sanctuary* Washington, D.C.: Institute for the Study of War. Tilgjengelig fra <https://understandingwar.org/sites/default/files/Putin%27s%20Safe%20Space%20PDF.pdf> [lastet ned 21. mai 2024].
- Boyle, C. (2023, 28. oktober). Russian losses in battle for Avdiivka may be worst of 2023, says UK. *The Guardian*. Tilgjengelig fra <https://www.theguardian.com/world/2023/oct/28/russian-losses-in-battle-for-avdiivka-may-be-worst-of-2023-says-uk> [lastet ned 30. oktober 2023].
- Center for Preventive Action (2024, 20. mai). *War in Ukraine*. New York: Global Conflict Tracker. Tilgjengelig fra <https://www.cfr.org/global-conflict-tracker/conflict/conflict-ukraine#RecentDevelopments-2> [lastet ned 7. november 2023].
- CIA (u.å.). *The World Factbook: Ukraine*. Washington, D.C.: CIA. Tilgjengelig fra <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/ukraine/> [lastet ned 3. november 2023].
- COAR, dvs. Centre for Operational Analysis and Research (2023, 6. mars). *Rivne Location Profile*. COAR. Tilgjengelig fra <https://coar-global.org/2023/03/06/rivne-location-profile/> [lastet ned 19. juni 2024].
- COAR Global (2023, 6. mars). *Rivne Location Profile*. Limassol: COAR Global. Tilgjengelig fra <https://coar-global.org/2023/03/06/rivne-location-profile/> [lastet ned 17. juni 2024].
- Court, Elsa (2024, 29. mai). Russian drone attack causes partial blackout in Rivne Oblast. *Kyiv Independent*. Tilgjengelig fra <https://kyivindependent.com/partial-blackout-rivne-oblast-drone/> [lastet ned 21. juni 2024].
- Danylyshyna, Olga (2024, 8. januar). How the number of IDPs in the Rivne region has changed. Data as of the beginning of 2024. *Suspilne Rivne*. Tilgjengelig fra <https://suspilne.media/rivne/656332-ak-zminilas-kilkist-pereselenciv-na-rivnensini-dani-na-pocatok-2024-roku/> [lastet ned 17. juni 2024].

- DRC (2023). *DRC Quarterly Protection Monitoring Report Ukraine - April-June 2023*. København: DRC. Tilgjengelig fra https://pro.drc.ngo/media/szklyef1/drc-qpmr_april_june_2023.pdf [lastet ned 10. april 2024].
- DRC (2024a, 12. mars). *Lvivska Oblast Multi-Sectoral Needs Assessment*. København: DRC. Tilgjengelig fra <https://reliefweb.int/report/ukraine/lvivska-oblast-multi-sectoral-needs-assessment-chervonohradskyi-stryiskyi-and-drohobyttskyi-raions-february-2024> [lastet ned 13. mars 2024].
- DRC (2024b, 16. april). *Ukraine Protection monitoring dashboard - Volynska*. København: DRC. Tilgjengelig fra <https://infoportal-ua.drc.ngo/dashboard/protection-monitoring> [lastet ned 16. april 2024].
- ECHO, dvs. European Civil Protection and Humanitarian Aid Operations. (2014). *Ukraine Base Map*. I. Brussel: ECHO. Tilgjengelig fra <https://ercportal.jrc.ec.europa.eu/Maps#/maps?pageIndex=1&pageSize=200&mt=Base%20map> [lastet ned 15. november 2023].
- eDopomoga (u.å.). *Social assistance to war victims. Information on payments, assistance and obtaining IDP status*. Kyiv: Ministry of Social Policy of Ukraine. Tilgjengelig fra <https://groshi.edopomoga.gov.ua/> [lastet ned 21. mars 2024].
- Fenbert, Abbey (2023, 10. august). *Massive Russian drone attack destroys oil depot in Rivne Oblast*. *Kyiv Independent*. Tilgjengelig fra <https://kyivindependent.com/massive-russian-drone-strike-destroys-oil-depot-in-rivne/> [lastet ned 20. juni 2023].
- Financial Times (2024, 19. april). *Ukraine's counteroffensive against Russia in maps: latest updates*. *Financial Times*. Tilgjengelig fra <https://www.ft.com/content/4351d5b0-0888-4b47-9368-6bc4dfbccbf5> [lastet ned 29. april 2024].
- Havlik, P.; Kochnev, A. & Pindyuk, O. (2020, juni). *Economic challenges and costs of reintegrating the Donbas region in Ukraine*. Wien: The Vienna Institute for International Economic Studies Tilgjengelig fra <https://wiiw.ac.at/economic-challenges-and-costs-of-reintegrating-the-donbas-region-in-ukraine-dlp-5351.pdf> [lastet ned 6. oktober 2023].
- Hodunova, Kateryna (2024, 5. april). *Mine explosion injures 3 in Rivne Oblast*. *Kyiv Independent*. Tilgjengelig fra <https://kyivindependent.com/mine-explosion-injures-3-in-rivne-oblast/> [lastet ned 21. juni 2024].
- HRW, dvs. Human Rights Watch (2023, 20. desember). *Russia Forces Ukrainians in Occupied Areas into Military*. New York: HRW. Tilgjengelig fra <https://www.hrw.org/news/2023/12/20/russia-forces-ukrainians-occupied-areas-military> [lastet ned 13. mars 2024].
- IOM (2020, 21. februar). *"Struggling to get through each day." New IOM IDP Survey from Ukraine*. Genève: IOM. Tilgjengelig fra <https://www.iom.int/news/struggling-get-through-each-day-new-iom-idp-survey-ukraine> [lastet ned 21. mars 2024].
- IOM (2023a, mars). *Mapping the Situation and Needs of Displaced People in Zakarpatska Oblast*. Genève: IOM. Tilgjengelig fra https://dtm.iom.int/sites/g/files/tmzbd1461/files/reports/ZOMA%20Final%20Report%20-%20ENG_new.pdf [lastet ned 19. april 2024].
- IOM (2023b, oktober). *Oblast Profiles*. Genève: IOM. Tilgjengelig fra https://dtm.iom.int/sites/g/files/tmzbd1461/files/reports/Oblast_profiles_Nov23_one_file_2023_1211-merged_final%20%281%29.pdf [lastet ned 13. mars 2024].

- IOM (2023c, november). *Overall Findings Collective Centre Profiling. Assessed Collective Centres in Ternopil*. Genève: IOM. Tilgjengelig fra https://ukraine.iom.int/sites/g/files/tmzbd11861/files/documents/2024-01/collective-centre-profiling-ternopil-2023_eng.pdf [lastet ned 6. juni 2024].
- IOM (2024a). *Ukraine — Area Baseline Assessment (Raion Level) — Round 34 (March 2024)*. Genève: IOM. Tilgjengelig fra <https://dtm.iom.int/reports/ukraine-area-baseline-assessment-raion-level-round-34-march-2024> [lastet ned 6. mai 2024].
- IOM (2024b). *Ukraine — Internal Displacement Report — General Population Survey Round 15 (November – December 2023)*. Genève: IOM. Tilgjengelig fra <https://dtm.iom.int/reports/ukraine-internal-displacement-report-general-population-survey-round-15-november-december> [lastet ned 12. mars 2024].
- IOM (2024c, april). *Ukraine — Internal Displacement Report — General Population Survey Round 16 (April 2024)*. Genève: IOM. Tilgjengelig fra <https://dtm.iom.int/reports/ukraine-internal-displacement-report-general-population-survey-round-16-april-2024> [lastet ned 11. juni 2024].
- IOM, dvs. International Organization for Migration (2022). *Ukraine Internal Displacement Report. General Population Survey. Round 8*. Genève: IOM. Tilgjengelig fra https://dtm.iom.int/sites/g/files/tmzbd11461/files/reports/IOM_Gen%20Pop%20Report_R8_EN_G_updated%20logo%20%281%29.pdf [lastet ned 4. april 2024].
- ISW, dvs. Institute for the Study of War (u.å.). *Interactive Map: Russia's Invasion of Ukraine*. Washington, D.C.: ISW. Tilgjengelig fra <https://storymaps.arcgis.com/stories/36a7f6a6f5a9448496de641cf64bd375> [lastet ned 19. mars 2024].
- Klymchuk, Tatjana & Siruk, Kateryna (2023, 21. september). Ракетний удар по Рівному: що кажуть мешканці постраждалого будинку [Missile attack on Rivne: what the residents of the affected house say]. *Suspilne Rivne*. Tilgjengelig fra <https://suspilne.media/rivne/577467-raketnij-udar-po-rivnomu-so-kazut-meskanci-postrazdalogo-budinku/> [lastet ned 20. juni 2024].
- Kofman, M. & Danforth, N. (2024, 5. januar). *Ukraine prepares for 2024* [podcast]. Tilgjengelig fra <https://warontherocks.com/2024/01/ukraine-prepares-for-2024/> [lastet ned 13. mars 2024].
- Kyiv Post (2024, 14. mai). WSJ: Ukraine's Missile Interception Rate Falls to 30% Amid Surge in Russian Attacks. *Kyiv Post*. Tilgjengelig fra <https://www.kyivpost.com/post/32592> [lastet ned 21. mai 2024].
- Landinfo (2020a, 16. april). *Landinfo temanotat Ukraina: Internflyktninger*. Oslo: Landinfo. Tilgjengelig fra <https://landinfo.no/wp-content/uploads/2020/04/Ukraina-temanotat-Internflyktninger-16042020.pdf> [lastet ned 21. mars 2024].
- Landinfo (2020b, 5. oktober). *Sikkerhetssituasjonen i separatistkontrollerte områder av Donetsk og Luhansk*. Oslo: Landinfo. Tilgjengelig fra <https://landinfo.no/wp-content/uploads/2020/10/Ukraina-temanotat-Sikkerhetssituasjonen-i-Donetsk-og-Luhansk-05102020.pdf> [lastet ned 6. november 2023].
- Landinfo (2024a, 29. mai). *Landinfo temanotat Ukraina: Sikkerhetssituasjonen og humanitære forhold i Ivano-Frankivsk fylke*. Oslo: Landinfo. Tilgjengelig fra <https://landinfo.no/wp-content/uploads/2024/05/Ukraina-temanotat-Sikkerhetssituasjonen-i-Ivano-Frankivsk-fylke-29052024.pdf> [lastet ned 29. mai 2024].

- Landinfo (2024b, 11. april). *Landinfo temanotat Ukraina: Sikkerhetssituasjonen og humanitære forhold i Lviv fylke*. Oslo: Landinfo. Tilgjengelig fra <https://landinfo.no/wp-content/uploads/2024/04/Ukraina-temanotat-Sikkerhetssituasjonen-og-humanitære-forhold-i-Lviv-fylke-11042024.pdf> [lastet ned 16. april 2024].
- Landinfo (2024c, 29. april). *Landinfo temanotat Ukraina: Sikkerhetssituasjonen og humanitære forhold i Volyn fylke*. Oslo: Landinfo. Tilgjengelig fra <https://landinfo.no/wp-content/uploads/2024/04/Ukraina-temanotat-Sikkerhetssituasjonen-i-Volyn-fylke-29042024.pdf> [lastet ned 30. april 2024].
- Landinfo (2024d, 25. januar). *Landinfo temanotat Ukraina: Sivilattester, identitets- og reisedokumenter*. Oslo: Landinfo. Tilgjengelig fra <https://landinfo.no/wp-content/uploads/2024/01/Temanotat-Ukraina-Sivilattester-pass-og-ID-dokumenter-25012023.pdf> [lastet ned 13. mars 2024].
- Lapikotska, Kristina (2023, 6. august). Вночі на Рівненщині працювала ППО, є незначні пошкодження — начальник ОВА Коваль [Air defense worked in the Rivne region at night, there is minor damage - the head of the Regional Military Administration Koval]. *Suspilne Rivne*. Tilgjengelig fra <https://suspilne.media/rivne/544953-vnoci-na-rivnensini-pracuvala-ppo-e-neznacni-poskodzenna-nacalnik-ova-koval/> [lastet ned 20. juni 2024].
- Lviv Regional Military Administration (2024, 3. februar). *Payments for IDPs after March 1: who will be extended, and for whom the conditions will be revised*. Lviv: Lviv Regional Military Administration. Tilgjengelig fra <https://loda.gov.ua/news/91326#:~:text=%D0%A3%20%D1%81%D1%96%D1%87%D0%BD%D1%96%202024%20%D1%80%D0%BE%D0%BA%D1%83%20%D0%A3%D1%80%D1%8F%D0%B4,1%20%D0%B1%D0%B5%D1%80%D0%B5%D0%B7%D0%BD%D1%8F%20%D0%B1%D0%B5%D0%B7%20%D0%B4%D0%BE%D0%B4%D0%B0%D1%82%D0%BA%D0%BE%D0%B2%D0%BE%D0%B3%D0%BE%20%D0%B7%D0%B2%D0%B5%D1%80%D0%BD%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F> [lastet ned 19. mars 2024].
- Minfin (2022, 21. mars). *Населення України [Population of Ukraine]*. Kyiv: Minfin. Tilgjengelig fra <https://index.minfin.com.ua/ua/reference/people/> [lastet ned 14. mai 2024].
- The New Voice of Ukraine (2024, 13. mars). Fortifications rise in Rivne: Northern defense build-up underway. *The New Voice of Ukraine*. Tilgjengelig fra <https://english.nv.ua/nation/rivne-oblast-continues-to-prepare-for-any-possible-scenario-of-russian-actions-50400899.html> [lastet ned 20. juni 2024].
- Novikov, Illia (2024, 20. juni). Russia hammers Ukraine's power grid again and Kyiv's drones target more enemy oil depots. *AP News*. Tilgjengelig fra <https://apnews.com/article/russia-ukraine-war-attacks-power-grid-oil-f117d1493f690d2192c9f6c60cbcf32d> [lastet ned 21. juni 2024].
- O'Hanlon, M.E.; Stelzenmüller, C. & Wessel, D. (2024, 2. januar). *Ukraine Index: Tracking developments in the Ukraine war*. Washington, D.C.: Brookings. Tilgjengelig fra <https://www.brookings.edu/articles/ukraine-index-tracking-developments-in-the-ukraine-war/> [lastet ned 13. mars 2024].
- OCHA (2022, 25. mars). *Ukraine Cash Working Group Factsheet (as of 25 March 2022)*. New York: OCHA. Tilgjengelig fra <https://www.unocha.org/publications/report/ukraine/ukraine-cash-working-group-factsheet-25-march-2022-enuk> [lastet ned 21. mars 2024].
- OCHA (2024, 22. februar). *Ukraine: Establishing the Workflow for Multi-purpose Cash Assistance Payments*. New York: OCHA. Tilgjengelig fra <https://www.unocha.org/publications/report/ukraine/ukraine-establishing-workflow-multi-purpose-cash-assistance-payments-enuk> [lastet ned 21. mars 2024].

OHCHR, dvs. Office of the High Commissioner for Human Rights (2024a, 22. februar). *Two year update. Protection of civilians: Impact of hostilities on civilians since 24 February 2022*. Geneve: OHCHR. Tilgjengelig fra https://ukraine.un.org/sites/default/files/2024-02/22%20Feb%202024%20Protection%20of%20Civilians_impact%20of%20hostilities%20on%20civilians%20since%2024%20Feb%202022_HRMMU%20report_ENG.pdf [lastet ned 27. mars 2024].

OHCHR, dvs. Office of the High Commissioner for Human Rights (2024b, 7. juni). *Ukraine: protection of civilians in armed conflict. May 2024 update*. Geneve: OHCHR. Tilgjengelig fra https://ukraine.un.org/sites/default/files/2024-06/Ukraine%20-%20protection%20of%20civilians%20in%20armed%20conflict%20%28May%202024%29_E-NG.pdf [lastet ned 13. juni 2024].

Ponomarenko, I. (2022, 21. april). EXPLAINER: What to expect from the Battle of Donbas, Russia's new offensive. *Kyiv Independent*. Tilgjengelig fra <https://kyivindependent.com/explainer-what-to-expect-from-the-battle-of-donbas-russias-new-offensive/> [lastet ned 7. november 2023].

PopulationU (u.å.). *Ukraine population*. PopulationU. Tilgjengelig fra <https://www.populationu.com/ukraine-population> [lastet ned 3. november 2023].

Rating Group (2023, 28. september). *The twenty-fourth nationwide survey "Ukraine in times of war" Public sentiment and economic situation of the population (September 5-7, 2023)*. Kyiv: Rating Group. Tilgjengelig fra https://ratinggroup.ua/en/research/ukraine/dvadcyat_chetverte_zagalnonac_onalne_opituvanny_ukra_na_v_umovah_v_yni_nastro_ta_ekonom_chne_stanovi.html [lastet ned 13. mars 2024].

Rivne Media (2022, 23. mars). Ракети та літаки, які скидають їх на Рівненщину, летять із території Білорусі - Коваль [Missiles and planes that drop them on the Rivne region fly from the territory of Belarus - Koval]. *Rivne Media*. Tilgjengelig fra <https://rivne.media/news/raketi-ta-litaki-yaki-skidayut-ikh-na-rivnenshchinu-lytyat-iz-teritorii-bilorusi---koval> [lastet ned 19. juni 2024].

Rivne Regional State Administration (2023, 21. september). *Ракетні удари по Рівному – розпочато розслідування* [Missile strikes in Rivne – investigation launched]. Kyiv: Rivne Regional State Administration. Tilgjengelig fra <https://www.rv.gov.ua/news/raketni-udary-po-rivnomu-rozpochato-rozsliduvannia> [lastet ned 20. juni 2023].

Rivne Regional State Administration (2024, 27. februar). *In the Rivne region, IDPs are increasingly choosing individual housing instead of dormitories*. Rivne: Rivne Regional State Administration. Tilgjengelig fra <https://www.rv.gov.ua/news/na-rivnenshchyni-pereselentsi-vse-chastishe-obyraiut-indyvidualne-zhytlo-zamist-hurtozhytkiv> [lastet ned 17. juni 2024].

Rudnicki, Chloe; Schuppert, Ioanna A.; Yaremenko, Vlada & Yuan, Grace (2023, mars). *Multipurpose Cash Assistance in Ukraine. How do DEC Member Agencies operate the sustainability and shock responsiveness of multipurpose cash assistance in Ukraine?* London: London School of Economics and Political Science. Tilgjengelig fra https://www.calpnetwork.org/wp-content/uploads/ninja-forms/2/Reduced-LSE-DEC-Final-Report_UkraineMPCA_May2023.pdf [lastet ned 21. mars 2024].

SE "Reintegration and Recovery" (2024, 28. mai). IDP Council at Rivne CMA presents report on its work. *SE "Reintegration and Recovery"*. Tilgjengelig fra <https://dp-reintegration.gov.ua/en/idp-council-at-rivne-cma-presents-report-on-its-work/> [lastet ned 17. juni 2024].

Slovo i Dilo (2024, 31. mars). Внаслідок нічної атаки окупантів у Рівненській області зафіксували руйнування [As a result of the occupiers' night attack, destruction was recorded

- in the Rivne region]. *Slovo i Dilo*. Tilgjengelig fra <https://www.slovoidilo.ua/2024/03/31/novyna/bezpeka/vnaslidok-nichnoyi-ataky-okupantiv-rivnenskij-oblasti-zafiksuvaly-rujnuvannya> [lastet ned 21. juni 2023].
- Stabilization Support Services (2023, 21. februar). Coordination Council to be set up in Rivne to address IDPs' issues. Tilgjengelig fra <https://sss-ua.org/en/news/coordination-council-to-be-set-up-in-rivne-to-address-idps-issues/> [lastet ned 17. juni 2024].
- Statista (2024, februar). *Socioeconomic Indicators - Ukraine*. Statista. Tilgjengelig fra <https://www.statista.com/outlook/co/socioeconomic-indicators/ukraine>.
- T4P (2024a, mai). *T4P's database of war crimes: Statistical information - Ivano-Frankivsk region*. Kyiv: T4P. Tilgjengelig fra <https://t4pua.org/en/stat/3003> [Elektronisk abonnementsstjeneste].
- T4P (2024b, juni). *T4P's database of war crimes: Statistical information - Rivne oblast*. Kyiv: T4P. Tilgjengelig fra <https://t4pua.org/en/stat/3009> [Elektronisk abonnementsstjeneste, lastet ned 21. juni].
- T4P (2024c, juni). *T4P's database of war crimes: Statistical information - Dnipropetrovsk region*. Kyiv: T4P. Tilgjengelig fra <https://t4pua.org/en/stat/2999> [Elektronisk abonnementsstjeneste, lastet ned 21. juni 2024].
- T4P (2024d, juni). *T4P's database of war crimes: Statistical information - Sumy region*. Kyiv: T4P. Tilgjengelig fra <https://t4pua.org/en/stat/3010> [Elektronisk abonnementsstjeneste, lastet ned 21. juni].
- Translators without borders (u.å). *Language map of Ukraine*. Idaho: Translators without borders. Tilgjengelig fra <https://translatorswithoutborders.org/languages-of-ukraine-interactive-en> [lastet ned 18. april 2024].
- Udlændingestyrelsen (2022, desember). *Russia: An update on military service since July 2022*. København: Udlændingestyrelsen. Tilgjengelig fra https://us.dk/media/10558/update-on-military-service-in-russia_tilgaengeligg.pdf [lastet ned 20. juni 2023].
- Ukrinform (2023a, 10. mai). Tractor runs over mine in Rivne region, one killed. *Ukrinform*. Tilgjengelig fra <https://www.ukrinform.net/rubric-ato/3707368-tractor-runs-over-mine-in-rivne-region-killing-one-injuring-another.html> [lastet ned 21. juni 2024].
- Ukrinform (2023b, 27. juli). Viktor Mykyta, Head of Zakarpattia Oblast Military Administration. *Ukrinform*. Tilgjengelig fra <https://www.ukrinform.net/rubric-ato/3741145-viktor-mykyta-head-of-zakarpattia-oblast-military-administration.html> [lastet ned 26. april 2024].
- United Voices in Action (2023, 7. februar). *Attitudes, Challenges, and Opportunities for IDP Integration in Selected Host Communities*. United Voices in Action. Tilgjengelig fra https://www.irex.org/sites/default/files/IREX_Presentation_0702_Attitudes%2C%20Challenge%2C%20and%20Opportunities%20for%20IDP%20Integration%20in%20Selected%20Host%20Communities.pdf [lastet ned 10. juni 2024].
- Visit Ukraine Today (2024, 9. januar). Electricity, water, gas and minimum wage: how prices and payments will change in 2024. *Visit Ukraine Today*. Tilgjengelig fra https://visitukraine.today/blog/3187/electricity-water-gas-and-minimum-wage-how-prices-and-payments-will-change-in-2024#google_vignette [lastet ned 3. april 2024].
- WB, dvs. World Bank; GOU, dvs. Government of Ukraine; EU & UN (2024, februar). *Third Ukraine Rapid Damage and Needs Assessment. February 2022 – December 2023*. Washington, DC: World Bank. Tilgjengelig fra <https://ukraine.un.org/sites/default/files/2024-02/UA%20ORDNA3%20report%20EN.pdf> [lastet ned 13. mars 2024].

